

<https://doi.org/10.31861/mediaforum.2022.11.96-114>

УДК: 329(4-6ЄС):355.48(470:477)“2022”

© Євгенія Юрійчук¹

ЄВРОІНТЕГРАЦІЯ УКРАЇНИ:

ЛЕГІТИМУВАЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЄВРОПАРТІЙ ПІД ЧАС АКТИВНОЇ ФАЗИ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ

Російсько-українська війна стала певним тригером для перегляду системи міжнародних відносин і випробовуванням для усталених теорій їх осмислення та пояснення, міжнародної легітимності, зокрема. Вона спричинила миттєву легітимацію України як держави, що ставить європейські цінності як основу свого існування вище за людське життя та неймовірно пришвидшила процес прийняття до ЄС.

96

Співпраця двох найбільших груп у Європейському парламенті – європартій, а саме правоцентристської Європейської народної партії та лівоцентристської Партії європейських соціалістів, яка об'єднує соціалістів і демократів, забезпечує більшість голосувань. Тому, спираючись на підтримку електорату та партійних еліт, яка за час активної фази війни набула небачених розмірів, вони можуть сприяти забезпеченню голосування в ЄП питань щодо євроінтеграції України. Протягом 2022 р. ЄНП активно просувала їх вирішення на всіх рівнях; поступово відбувається трансформація євроінтеграційних поглядів європейських лівих; ПЄС, підтримуючи Україну загалом у боротьбі із російським загарбником, обережно відноситься до її остаточного вступу в ЄС із огляду на майбутні вибори ЄП у 2024 р. і суттєве погіршення економічної ситуації внаслідок війни й ускладнення забезпечення соціальних благ її електорату. Перепоною є вимога партій неухильного дотримання принципів справедливості через неприй-

¹ Доктор політичних наук, професор кафедри політології та державного управління факультету історії, політології та міжнародних відносин Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. E-mail: y.u.yurichuk@chnu.edu.ua; <https://orcid.org/0000-0002-5288-4827>.

няття корупції в органах влади; забезпечення функціонування незалежної судової системи в країнах-членах ЄС і кандидатах на вступ.

Фактично сьогодні легітимується не держава-уряд, не нація-держава самим фактом свого існування, а політичний режим України. Внутрішня легітимація – це факт, який визначає зовнішню легітимацію. Тому реальне, а не декларативне виконання урядом України вимог ЄС, його схвалення громадянами України є запорукою підтримки електоратом та керівництвом європартій прийняття рішення щодо її вступу до європейської сім'ї народів. Необхідна максимальна взаємодія українських урядових структур з європартіями.

Ключові слова: ЄС, Україна, євроінтеграція, загальноєвропейські партії, легітимація, корупція.

European Integration of Ukraine: Legitimizing Activities of European Parties During the Active Phase of the Russian-Ukrainian War

The Russian-Ukrainian war became a specific trigger for revising the system of international relations and a trial for established theories of their understanding and explanation, international legitimacy, in particular. Moreover, it caused an immediate legitimisation of Ukraine as a country that puts European values as the basis of its existence above human life and accelerated the process of joining the EU incredibly.

Cooperation of the two largest groups in the EU Parliament: the European parties, namely the centre-right European People's Party (EPP) and the centre-left Party of European Socialists (PES), which unites socialists and democrats, ensures the majority of votes. Therefore, relying on the support of the electorate and party elites, which gained unprecedented proportions during the active stage of the war, they can contribute to ensuring voting in the European Parliament on issues related to the European integration of Ukraine. During 2022, the EPP actively promoted their solution at all levels; the transformation of European integration views of the European left is gradually taking place, while the PES was supporting Ukraine in the fight against the Russian invader in general, being cautious about its eventual accession to the EU given the upcoming 2024 European Parliament election and the significant deterioration of the economic situation as a result of the war and the complication of providing social benefits to its electorate. The obstacle is the party's demand for strict adherence to the principles of justice due to zero-tolerance for corruption in the authorities, ensuring the functioning of an independent judicial system in EU member states and candidate

countries. In fact, today, it is not the government-state, not the nation-state being legitimized by the very fact of its existence, but the political regime of Ukraine itself. Internal legitimation is a point that determines external one. Respectively, the real and not declarative fulfilment of EU requirements by the government of Ukraine and its approval by Ukrainian citizens guarantees the electorate's support and the leadership of the European parties in deciding on its accession to the European family of nations. Therefore, maximum cooperation between Ukrainian government structures and European parties is necessary.

Keywords: EU, Ukraine, European integration, pan-European parties, legitimation, corruption.

Постановка наукової проблеми та її значення. Під час активної фази російсько-української війни, після початку рф 24 лютого 2022 р. «спеціальної військової операції» з «денацифікації» та «демілітаризації» українців, яка дестабілізувала політичну, економічну, енергетичну, безпекову ситуацію в усьому світі, спричинила міграцію мільйонів людей, підтримка України європейською спільнотою набула небачених темпів і масштабів у різних сферах. План дій у разі повномасштабного вторгнення росії в Україну, активно обговорюваний у Європарламенті (ЄП) наприкінці 2021 р., був неодноразово корельований щодо надання їй як матеріальної, військової, фінансової, так і політичної й інформаційної підтримки. Суттєву роль у цих процесах відіграють загальноєвропейські партії, частина яких є палкими лобістами України, а частина перебуває під впливом російської пропаганди та всіяко їх гальмує. Точка зору загальноєвропейських партій на можливості та перспективи євроінтеграції України надзвичайно важлива, оскільки вони є виразниками спільної позиції громадян та політичних інституцій ЄС, формують європейську політичну свідомість, що було зафіксовано ще в Маастрихтському договорі 1992 р. Тому постає необхідність проаналізувати позиції та інформаційний контент загальноєвропейських партій задля окреслення подальшої перспективи євроінтеграції України.

Аналіз останніх досліджень із цієї проблеми та методологія дослідження. За останні десятиліття роки науковий дискурс щодо нового політичного інституту – європартій – значно активізувався, оскільки в разі успішних виборів, вони формують свої фракції у Європейському парламенті та суттєво впливають на обрання голови

Європейської комісії. Хоча європартії не представлені у виконавчих органах влади ЄС, проте низка вчених вважає їх усталеним партійним інститутом. Серед численних праць, які висвітлюють становлення та функціонування європартій в партійній системі ЄС значний інтерес становлять праці таких вчених як Г. Агафонова, П. Байковський, Б. Гуселетов, К. М. Йохансон, Н. Кавешніков, Е. Калоссі, Н. Марадик, М. Мюллер, Т. Рауніо, І. Семененко, Л. Удовика, Т. Шеховцова, Л. Чіккі, Ю. Чистякова, та ін. (Агафонова, 2013; Байковський, 2009; Гуселетов, 2020; Johansson, Raunio, 2019; Calossi, Cicchi, Müller, 2022; Кавешников, 2020; Марадик, 2010; Семененко, 2014; Удовика, Шеховцова 2020; Чистякова, 2016 та ін.). Концептуальне обґрунтування поступової інституціоналізації політичних партій через нормативне регулювання 2003, 2014 рр. і взаємодію європейської та національної правових систем щодо цього питання зустрічаємо у П. Смука (Smuk, 2016). та ін. (Сіденко, 2018). У євроінтеграційному контексті українська дослідниця Г. Вархов свого часу наголошувала: «При здійсненні політичного діалогу Україна – ЄС слід враховувати структуризацію загальноєвропейського політичного простору за ідеологічною ознакою» (Вархов Г.В. 2013, 46). Учасники наукового проекту щодо перспектив євроінтеграції України дійшли висновку, що європартії «настільки істотно модифікували систему ЄС, що можна з упевненістю говорити про повноцінне переформатування європейської інтеграції. Вочевидь, цей процес суттєво впливатиме на майбутнє не лише країн-членів, але й держав-партнерів ЄС, не кажучи вже про тих, хто пов'язує свою долю з інтеграцією до структур ЄС. Для України, яка належить саме до останньої групи, вкрай важливо усвідомити, що нинішні кардинальні зміни в системі європейської інтеграції є одночасно і новими можливостями, і новими викликами. Ключовим політичним завданням у цьому контексті є оптимальне використання нових можливостей та знаходження адекватних відповідей на виклики та ризики, що виникають» (Сіденко 2018, 103). Однак, з огляду на сучасні реалії бракує узагальненого аналізу вченими позиції європартій щодо України в нових умовах.

Методологічні засади дослідження проблеми побудовані на теоретичних підходах щодо визначення ролі, яку відіграють європартії в загальноєвропейській політичній системі на основі критерію взаємозалежності між загальноєвропейським і національним рівнями розробки і реалізації їх політичного курсу: 1) агрегувальників і виразни-

ків інтересів національних політичних еліт на європейському рівні; 2) самостійних політичних акторів на певному рівні в рамках політичної системи ЄС, за активної взаємодії з національними партіями; 3) провідних елементів європейської партійно-політичної системи на більш високому рівні управління по відношенню до національного (Гуселетов, 2020) та теорії міжнародних відносин: політичного реалізму, політичного ідеалізму та міжнародної легітимності. Політичний ідеалізм не допускає застосування сили як легітимного засобу досягнення зовнішньополітичних цілей, а політичний реалізм розглядає міжнародну арену як сферу боротьби націй за владу і вплив, боротьби, що допускає силу як законний засіб відстоювання національних інтересів.

Мета – з'ясувати стан та легітимувальні можливості інституту європартій щодо євроінтеграції України в умовах російсько-української війни.

Завдання: виявити рівень підтримки населення та європартіями євроінтеграційних прагнень України; з'ясувати можливості та перспективи співпраці з європартіями щодо подальшого просування євроінтеграції України.

Виклад основного матеріалу. У партійній системі ЄС до європартій відносять такі партії як: «Партія європейських соціалістів» (ПЕС); «Європейська народна партія» (ЕНП); «Альянс лібералів і демократів Європи» (АЛДЄ); «Європейський вільний альянс» (ЕВА); «Європейський християнський політичний рух» (ЄХПР); «Європейська партія зелених» (ЄПЗ); «Партія європейських лівих» (ПЄЛ); «Європейська демократична партія» (ЄДП); «Альянс консерваторів і реформістів Європи» (АКРЕ); «Ідентичність і демократія» (ІД). За ідеологічною спрямованістю вони представляють традиційні ідеологічні напрями: консерваторів, лібералів, християнських демократів, екологів, соціалістів, комуністів, націоналістів. У контексті євроінтеграції України виокремимо партії, які дотримуються єврооптимістичної позиції: ЕНП, ПЕС, АЛДЄ, ЄПЗ, ЄДП; та європесимістичної, які в свою чергу поділяються на помірних євроскептиків (АКРЕ, ПЄЛ, ЕВА, ЄХПР) та радикальних євроскептиків (ІД). Водночас зауважимо, що роль партій у політичній системі ЄС значно зросла з початку ХХІ ст., а партійні групи європейського рівня «Європартії» – політичні партії на європейському рівні – займають ключову позицію щодо формування законодавства ЄС через моделі голосування при ви-

значенні зовнішньополітичних пріоритетів зокрема. К. Йохансон і Т. Рауніо наголошують, що більшість голосувань у парламенті базується на співпраці між двома найбільшими групами, правоцентристською ЄНП і лівоцентристською ПЕС, а (Johansson, Raunio, 2019). М. Мюллер підкреслює, що саме європартії є акторами, які найкраще підходять для формування дискурсів відповідно до логіки транснаціональних ідеологічних розколів, а не національних відмінностей, і саме вони можуть запропонувати громадянам транснаціональну політичну ідентичність, уможливити наднаціональну представницьку демократію, забезпечити демократичну легітимність ЄС безпосередньо на наднаціональному рівні, але поки що їм бракує політичної згуртованості, наявності та дієвої позиції активістів і публічності (Müller, 2022). Саме тому вважаємо доцільним зосередитися на позиції щодо євроінтеграції України саме цих двох партій.

ЄНП

Дослідники міжнародної легітимності Д. Репкін та Д. Браатен переконані, що зовнішнє визнання надає міжнародного виміру й забезпечує необхідну основу державі для здійснення зовнішніх зв'язків (Rapkin, Braaten). Особливість зовнішньої легітимації полягає в тому, що визнання означає закріплення за тим чи іншим політичним режимом певної ніші в міжнародній спільноті та в системі міжнародних відносин. Державна могутність, спрямована назовні, носить експансіоністський характер, вона націлена на розширення зон впливу, розширення поля власної легітимації і звуження поля легітимації інших держав. Саме визнання рф «донецької та луганської народних республік» 22 лютого 2022 р. спонукало ЄНП ще до початку повномасштабного вторгнення, не тільки заявити в особі лідера партії Дональда Туска про необхідність підтримувати й захищати європейські цінності, які Україна визначила для себе як пріоритетні, а й закликати небайдужих до дієвої допомоги у вигляді пожертв благодійним організаціям, які допомагають Україні в боротьбі з тривалою анексією територій, надавши їх вичерпний перелік (EPP. 2022. Tweet on the situation in Ukraine. 22 February; EPP. 2022. Support Charities that help the victims in Ukraine. 26 February).

Уже за два тижні на саміті ЄНП у Парижі 10 березня 2022 р. її лідери ухвалили Декларацію на знак солідарності з Україною, яка захищає всю Європу, та захисту європейських цінностей, в якій наголошували: «Мир, примирення та співпраця є основними цінностями»

ми Європейського Союзу; вони є сенсом існування європейського проекту після смерті та руйнувань, зазнаних у двох світових війнах» і закликали інституції ЄС працювати над наданням Україні статусу кандидата відповідно до пропозиції Європейського парламенту TA-9-2022-0052 та ст. 49 Договору про Європейський Союз та на основі власних досягнень, водночас, продовжувати працювати над своєю інтеграцією в єдиний ринок ЄС відповідно до Угоди про асоціацію (EPP. 2022. United in Solidarity with Ukraine). Задля досягнення цієї мети було запропоновано проведення політики жорстких санкцій щодо ізоляції в. путіна в росії та о. лукашенка в білорусі та їх режимів; посилення оборонної спроможності ЄС і створення справжнього Оборонного Союзу, перетворення Європи з «м'якої сили» на стійку, жорстку в міжнародних відносинах, збільшення оборонних бюджетів і зміцнення партнерства в НАТО; стійкості ЄС проти гібридних і дезінформаційних атак, потенціалу його кіберзахисту задля безпеки громадян і критичної інфраструктури. Особливість зовнішньої легітимації пов'язана з визнанням сили або слабкості нації. Підтримуючи Україну, Європа визнала її силу, проте, на той час керівництво ЄНП усе ще перебувало в полоні ілюзії, що росія стане вільною й демократичною, поділятиме європейські цінності та разом з Європою «будуватиме майбутнє миру, стабільності та процвітання» (EPP. 2022. United in Solidarity with Ukraine).

Задля легітимації своїх подальших дій, ЄНП проводила відеокампанію на знак солідарності з Україною, коли лідери партій-членів демонстрували короткі відео, у яких висловлювали свою підтримку України (EPP. 2022. Solidarity with Ukraine Campaign) та докладали зусиль у боротьбі з дезінформацією Кремля в соціальних мережах, у стратегічній комунікації не тільки щодо України, а й у світі оскільки, на думку депутата Європарламенту Володимира Більчика: «Дезінформація може вбити людей так само, як вона може вбити демократію» (EPP. 2022. Fact-checking day: Fighting Disinformation). Саме достовірність інформації про факти, ситуацію та дії влади у відповідь на запити суспільства, можливість її якнайшвидшого отримання є основою довіри до владних інституцій та легітимності влади. Європартії діють у відповідності до вимог часу, хоча за даними опитування Flash Eurobarometer європейські громадяни більше довіряють традиційному телерадіомовленню (75%) і друкованим ЗМІ (39%) як джерелу новин, аніж новинним онлайн-платформам. Загалом, дер-

жавні теле- та радіостанції є джерелом новин, яким найбільше довіряють у ЄС (49%), за ними йдуть преса та приватні теле- та радіостанції (27%) (Media & News Survey 2022).

Незважаючи на подекуди перекручену інформацію про події в Україні, їх вплив несподівано виявився згуртовуючим фактором для населення ЄС навколо його цінностей, а демократія, за результатами – «опорною точкою під час кризи», як показують результати опитування Євробарометра Європейського парламенту навесні 2022 р. 65 % європейців сприймають членство в ЄС як щось хороше, а 52 % сприймають ЄС позитивно. Більшість громадян сприймають війну в Україні як фундаментальну зміну: 61 % європейців не впевнені, що їхнє життя залишиться без змін. Проте 59% європейців вважають пріоритетом захист спільних європейських цінностей, таких як свобода та демократія, навіть якщо це вплине на ціни та вартість життя (EP. Spring 2022. Survey). Європартії, спираючись на довіру громадян та майбутню електоральну підтримку, пропонували інституційним структурам ЄС рішення щодо підтримки України.

103

Особливого переосмислення позиції ЄС щодо України набуло після відзначення 8 травня 2022 р. закінчення Другої світової війни. Жозеп Боррель, віце-голова Європейського парламенту, підсумував: «Війна в Україні нагадує нам зараз у драматичний та вражаючий спосіб про незамінну цінність Європейського Союзу як мирного проекту для європейців, про його значення як потужного актора у підтриманні та у розвитку безпеки на нашому континенті та за його межами» (The Diplomatic Service of the European Union, 2022). Зокрема: 1) європейські країни продемонстрували потужну єдність перед фактом агресії; 2) ЄС вперше у власній історії використав фінансовий ресурс Європейського фонду миру для захисту країни, що піддається атаці; 3) ЄС довів здатність просуватися до завершення енергетичної залежності від росії, що було б важко зробити для кожної окремої країни-члена ЄС. 4) підтримуючи Україну, ЄС захищає територіальну цілісність та суверенітет усіх країн проти потенційних агресій у майбутньому та говорить «рішуче «ні» поверненню «закону джунглів» у міжнародні відносини» (The Diplomatic Service of the European Union, 2022).

Такі ідеї спиралися на відчуття, думки та довіру більшості європейців, які навесні 2022 р. вважали, що з початку війни ЄС проявив солідарність (79 %), був єдиним (63 %) і швидким (58 %) у своїй реак-

ції, що й надалі потрібно підтримувати Україну та її народ. Зокрема, більше дев'яти з десяти респондентів (93 %) схвалювали надання гуманітарної допомоги людям, які постраждали від війни; 88 % – ідею приймати в ЄС людей, які тікають від війни; 80 % – фінансову підтримку, яку надавали Україні; 66 % – погоджувалися, що «Україна має приєднатися до ЄС, коли буде готова», 71 % – вважали, що Україна є частиною європейської сім'ї, а 89 % – відчували симпатію до українців (Flash Eurobarometer, 2022), що й було основою легітимації наступних партійних рішень.

104

Євроінтеграційну підтримку України ЄНП закріпила рішенням 27-о З'їзду в Роттердамі 1 червня 2022 р. про необхідність спонукати ЄС надати Україні статус кандидата в ЄС і почати переговори про вступ без затримки вже на Європейській раді в червні 2022 р. Йшлося також про необхідність підтримки й допомоги Україні з якнайшвидшим першим етапом інтеграції до єдиного ринку ЄС. Водночас особливо наголошувалося на її обов'язку «виконати всі необхідні політичні, судові та економічні передумови до приєднання до Європейського Союзу як повноправного члена», а Європейської комісії – внести пропозиції щодо проміжних кроків для її інтеграції (EPP. 2022. Highlights of the EPP Congress in Rotterdam). У середньостроковій перспективі ставилося завдання для ЄС керівництва та координації майбутнього відродження України, спочатку через Український солідарний трастовий фонд, започаткований 5 травня 2022 р. На довгострокову перспективу пропонувалося повністю припинити імпорт викопного палива та ліквідувати енергетичну залежність від росії, зміцнити відкриту стратегічну автономію ЄС, а для цього – продовжувати поглиблювати та розширювати інтеграційний процес; пересмислити інтеграційну політику та стратегічну відповідальність ЄС за стабільність і розвиток країн-сусідів (EPP. 2022. Highlights of the EPP Congress in Rotterdam).

Безпосередньо перед засіданням Європейської ради в Брюсселі, 23 червня 2022 р. лідери ЄНП на партійному саміті прийняли декларацію, в якій закликали надати Україні та Молдові статус кандидата, водночас забезпечити економічне відновлення та захист громадян, домогосподарств і підприємств від впливу стрімкого зростання цін на енергоносії та високої інфляції. Фактично, партійне керівництво ЄНП визнало, що українці борються за європейські цінності та наш європейський спосіб життя, і необхідно «прийняти їхнє європейське

майбутнє», що сприятиме трансформації як України, так і Молдови, Боснії та Герцеговини.

ЄНП закликала Європейську Раду також представити план економічного відновлення ЄС, враховуючи контекст війни та глобальну економічну перспективу, завершити створення Банківського союзу (EPP. 2022. EPP summit declaration on Ukraine, economic recovery and Turkish provocations). Ці дії було обговорено на саміті вже у жовтні поточного року. Під час обговорення енергетичної кризи в Європі та війни РФ проти України лідери ЄНП закликали ЄС якомога інтенсивніше працювати над створенням енергетичного союзу, як наступного важливого проекту в напрямку поглиблення європейської інтеграції. До того ж ці заклики спираються на результати опитувань європейських громадян, які масово підтримують спільну політику безпеки та оборони (81 %) й очікують, що ЄС поступово припинить свою залежність від російських джерел енергії (87 %) (Flash Eurobarometer, 2022). А найважливіший висновок цього зібрання наступний: «ЄНП буде підтримувати Україну стільки, скільки буде потрібно, і продовжуватиме надавати країні потужну політичну, військову та фінансову підтримку» (EPP. 2022. EPP Summit statement: more urgent steps needed to stop the rise of energy prices). Зауважимо, що підтримка партії загального процесу євроінтеграції виявилася і в підтримці вступу Хорватії, Болгарії та Румунії до Шенгенської зони.

105

Основні напрямки підтримки ЄНП євроінтеграційних прагнень України та її боротьби з російською агресією деталізували на засіданнях Ради закордонних справ (EPP. 2022. EPP Foreign ministerial meeting) та Міністрів сільського господарства ЄНП, на яких було оголошено, що стратегічна автономія блоку є ключовою для досягнення сталості безпеки (EPP. 2022. Agriculture Ministerial Meeting).

Важливе легітимаційне значення мало проведення 17-18 листопада 2022 р. у Лісабоні політичної асамблеї ЄНП з метою зміцнення зв'язків між партіями-членами напередодні виборів до Європейського парламенту в 2024 р. у нових умовах відкритості, прозорості та інклюзивності. У досить складних умовах партія визначилася із прийняттям непростих рішень щодо поточної ситуації, але незмінною для неї залишилася співпраця з політичними партнерами за умови дотримання ними таких «червоних ліній»: вони мають бути проєвропейськими, проукраїнськими та дотримувати верховенства права» (EPP. 2022. EPP Political Assembly).

ПЕС

У перший день російського вторгнення до України 24 лютого 2022 р. керівництво ПЕС виступило із заявою-засудженням неспровокованого військового нападу, вимогою негайного виведення російських військ з України, скасування незаконного визнання ЛНР і ДНР і повернення «на шлях дипломатії та мирних рішень». Важливою була обіцянка «підштовхувати ЄС до мобілізації його потенціалу та ресурсів для підтримки України в коротко- та довгостроковій перспективі», зокрема макрофінансової допомоги, жорстких санкцій тощо (PES. 2022. Presidency statement on Ukraine). Така позиція узгоджується із програмними засадами ПЕС – забезпечення можливостей для всіх, стійкої економіки, соціальної справедливості та сильної демократії – більш справедливої Європи (PES. Official site). Однак активної діяльності партії щодо прийняття України до сім'ї європейських народів ми не спостерігаємо, зважаючи на те, що зростання вартості життя наразі є найгострішою проблемою для 93 % європейців; далі слідують бідність і соціальна ізоляція (82 %) (EP. Autumn 2022 Survey: Parlemeter).

106

Ліві європартії здебільшого соціально орієнтовані, тому дещо помірковано відносяться до темпів євроінтеграції України, хоча всіляко підтримують українців під час військового вторгнення росії. Наприклад, позиція лівих партій Німеччини (СДПН, Die Linke) за час активної фази суттєво змінилася, однак залишається пацифістською та пасивною щодо підтримки постачання озброєння. Вони не вважають країни Центральної та Східної Європи перспективними щодо партнерства, проте росія все ще залишається в полі їх зору для співробітництва. Серед німецьких лівих найбільш проукраїнською є партія зелених. Польська партія лівих «Разом» активно виступає за списання зовнішнього боргу України (130 млрд. дол.) США перед західними фінансовими інституціями, тому що на його обслуговування вона витрачає 15 % свого бюджету, що суттєво скорочує видатки на оборону. Польські ліві прагнуть здійснення «перебудови України в соціальному дусі» як «держави без зовнішнього боргу, без олігархії, з розширеною робочою демократією, за підтримки профспілкового руху, але також із багатообіцяючим процесом трансформації у ключових галузях, таких як важка промисловість, транспорт та атомна енергетика» (Тиравський, 2022).

З огляду на останні корупційні скандали в ЄП та прийняту 15 грудня 2022 р. Декларацію президента ПЕС «Корупції немає місця в наших демократичних інститутах і в нашому суспільстві» перспектив активної підтримки ПЕС інтеграційних спроб України очікувати не доводиться, бо, на жаль, щодо останньої утвердився негативний імідж саме корупційної держави. ПЕС у черговий раз заявила про нульову терпимість до корупції як пріоритетний напрямок діяльності, необхідність боротьби з усіма видами шахрайства, хабарництва, незаконного впливу та лобізму в кожній державі-члені на всіх політичних рівнях (PES. Presidency Declaration, 2022). Так само європартії відносяться і до незалежності національних систем правосуддя. У 2022 році 52 % опитаних європейських компаній і 53 % громадян ЄС оцінили систему правосуддя своєї країни з точки зору незалежності судів і суддів як хорошу (Flash Eurobarometer, 2022). Тому сподіватися, що ліві європартії з огляду на запити європейців щодо справедливості судової системи, проігнорують невиконання Україною зобов'язань щодо реформування власної системи правосуддя не варто.

Висновки. Російсько-українська війна стала певним тригером для перегляду системи міжнародних відносин і випробовуванням для усталених теорій їх осмислення та пояснення, міжнародної легітимності, зокрема. Вона спричинила миттєву легітимацію України як держави, що ставить європейські цінності як основу свого існування вище за людське життя та неймовірно пришвидшила процес прийняття до ЄС.

Співпраця двох найбільших груп у Європейському парламенті – європартій, а саме правоцентристської Європейської народної партії та лівоцентристської Партії європейських соціалістів, яка об'єднує соціалістів і демократів, забезпечує більшість голосувань. Тому, спираючись на підтримку електорату та партійних еліт, яка за час активної фази війни набула небачених розмірів, вони можуть сприяти забезпеченню голосування в ЄП питань щодо євроінтеграції України. Протягом 2022 р. ЄНП активно просувала їх вирішення на всіх рівнях; поступово відбувається трансформація євроінтеграційних поглядів європейських лівих; ПЕС, підтримуючи Україну загалом у боротьбі із російським загарбником, обережно відноситься до її остаточного вступу з огляду на майбутні вибори ЄП у 2024 р. і суттєве погіршення економічної ситуації. А головне – дотримання принци-

пів справедливості через неприйняття корупції та незалежну судову систему в країнах-членах ЄС і кандидатах на вступ.

Фактично сьогодні легітимується не держава-уряд, не нація-держава самим фактом свого існування, а політичний режим України. Внутрішня легітимація – це факт, який визначає зовнішню легітимацію. Тому реальне, а не декларативне виконання урядом України вимог ЄС є запорукою підтримки електоратом та керівництвом європартиї прийняття рішення щодо її вступу до європейської сім'ї народів. Необхідна максимальна взаємодія українських урядових структур з європартиями.

Джерела та література:

1. Агафонова, Г. С. 2013. «Теоретичні засади дослідження європартиї». Політологічні записки. № 2: 87–95.

108

2. Байковський, П. 2009. «Загальноєвропейські партії в політичній системі Європейського Союзу». Історико-політичні проблеми сучасного світу: збірник наукових статей. Т. 19-20: 224-228.

3. Вархов, Г. В. 2013. «Сім'ї політичних партій Європарламенту: засади функціонування та ідеологічні особливості». Прикарпатський вісник наукового товариства ім. Шевченка. № 3: 41-48.

4. Гуселетов, Борис. 2020. «Становление института общеевропейских политических партий». Современная Европа. № 4: 133-143 DOI: <http://dx.doi.org/10.15211/soveurope42020133143>.

5. Кавешников, Н. Ю. 2020. «Влияние трансформации партийно-политического пространства Евросоюза на организацию и функционирование Европарламента». Современная Европа. № 2: 163-175. DOI: dx.doi.org/10.15211/soveurope22020163175.

6. Марадик, Н. 2010. «Особливості партійної структуризації Європейського парламенту». Науковий вісник Ужгородського університету. Серія : Політологія, Соціологія, Філософія. Вип. 15: 88-92.

7. Семененко, И. С. 2014. «Потенциал европейской идентичности как ресурса политической интеграции (что показали выборы в Европарламент)». Человек. Сообщество. Управление. № 3: 7-21.

8. Сіденко, В. (керівник проекту), та ін. 2018. Переформатування європейської інтеграції: можливості і ризики для асоціації Україна-ЄС, Київ: Заповіт.

9. Тиравський, Володимир. 2022. Європейські ліві партії закликають списати зовнішні борги України. 4 липня. <https://>

foreignukraines.com/2022/07/04/european-left-wing-parties-call-for-the-restructuring-of-ukraines-foreign-debts/.

10. Удовика, Л. Г., та Шеховцова, Т. О. 2020. «Політичні партії як суб'єкт виборчого процесу до Європейського парламенту». Держава та регіони. Серія: Право. № 2 (68): 25-31.

11. Чистякова, Ю.В. 2016. «Правові основи функціонування наднаціональних партій в Європейському Союзі». Правова держава. № 22: 163-187.

12. Calossi, Enrico, and Cicchi, Lorenzo. 2020. European. Parliament Political Groups and European Political Parties: Development and relationship between two faces of the EU political system. <https://cadmus.eui.eu/bitstream/handle/1814/65862/European%20Parliament%20Political%20Groups%20and%20European%20Political%20Parties.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

13. EP. Autumn 2022. Survey: Parlemeter. <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2932>.

14. EP. Spring 2022. Survey: Rallying around the European flag - Democracy as anchor point in times of crisis. <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2792>.

15. EPP. 2022. Agriculture Ministerial Meeting. 21 November. <https://www.epp.eu/news/epp-agriculture-ministerial-meeting>.

16. EPP. 2022. EPP Foreign ministerial meeting – Monday November. 14 November. <https://www.epp.eu/news/epp-foreign-ministerial-meeting-monday-november-14-2022>.

17. EPP. 2022. EPP Political Assembly welcomes OLaNO as a new member and discusses Ukraine and energy. 18 November. <https://www.epp.eu/news/epp-political-assembly-welcomes-olano-as-a-new-member-and-discusses-ukraine-and-energy>.

18. EPP. 2022. EPP summit declaration on Ukraine, economic recovery and Turkish provocations. 23 June. <https://www.epp.eu/news/epp-summit-declaration-on-ukraine-economic-recovery-and-turkish-provocations>.

19. EPP. 2022. EPP Summit statement: more urgent steps needed to stop the rise of energy prices. 20 October. <https://www.epp.eu/news/epp-summit-statement-more-urgent-steps-needed-to-stop-the-rise-of-energy-prices>.

20. EPP. 2022. Fact-checking day: Fighting Disinformation. 02 April. <https://www.epp.eu/news/fact-checking-day-fighting-disinformation>.

21. EPP. 2022. Highlights of the EPP Congress in Rotterdam. 01 June. <https://www.epp.eu/news/highlights-of-the-epp-congress-in-rotterdam>.

22. EPP. 2022. Solidarity with Ukraine Campaign. 30 March. <https://www.epp.eu/news/solidarity-with-ukraine>.

23. EPP. 2022. Support Charities that help the victims in Ukraine. 26 February. <https://www.epp.eu/news/support-charities-that-help-the-victims-in-ukraine>

24. EPP. 2022. Tweet on the situation in Ukraine. 22 February. <https://www.epp.eu/news/epp-tweet-on-the-situation-in-ukraine>.

25. EPP. 2022. United in Solidarity with Ukraine: Defending European Values against Putin's War Supporting the Ukrainian People and isolating Putin. 10 March. <https://www.epp.eu/papers/united-in-solidarity-with-ukraine-defending-european-values-against-putins-war>.

26. Flash Eurobarometer. 2022. Key challenges of our times – the EU in 2022. <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2694>.

110 — 27. Johansson, Karl Magnus, and Raunio, Tapio. 2019. «Political Parties in the European Union» in: Oxford Research Encyclopedia of Politics. Oxford University Press, USA. <https://www.researchgate.net/signup.SignUp.html> May 2019.

28. Media & News Survey 2022. <https://euroefe.euractiv.es/wp-content/uploads/sites/10/2022/07/Eurobarometro-sobre-prensa-e-informacion-en-la-UE-12-7-2022.pdf>.

29. Müller, Manuel. 2022. Financial and Power Resources. FRIEDRICH-EBERT-STIFTUNG. <https://library.fes.de/pdf-files/bueros/bruessel/19289.pdf>.

30. PES. The Party of European Socialists. Official site. <https://pes.eu/PES>. 2022. Presidency Declaration. Corruption has no place in our democratic institutions and in our society. 15 December. <https://pes.eu/wp-content/uploads/2022/12/PES-Presidency-Declaration-Corruption-has-no-place-in-our-society-and-democratic-insitutions-adopted-15-December-2022.pdf>.

31. PES. 2022. Presidency statement on Ukraine. 24 February. <https://pes.eu/wp-content/uploads/2022/07/24-02-2022-PES-Presidency-FINAL-statement-Ukraine.pdf>.

32. PES. The Party of European Socialists. Official site. <https://pes.eu/>

33. Rapkin, David P., and Braaten, Dan. Conceptualizing International Legitimacy. www2.warwick.ac.uk/fac/soc/csgr/events/conferences/.rapkin.doc

34. Smuk, Peter. 2016. «The Concept of the European Political Party». In book: Hungarian Yearbook of International and European Law: 327-345. https://www.researchgate.net/publication/316602284_The_Concept_of_the_European_Political_Party/link/592c7bb40f7e9b9979b2c9d1/download.

35. The Diplomatic Service of the European Union. 2022. The value of Europe: Statement by High Representative/Vice-President Josep Borrell on Europe Day. 08.05. https://www.eeas.europa.eu/eeas/value-europe-statement-high-representativevice-president-josep-borrell-europe-day_en.

References:

1. Ahafonova, H. S. 2013. «Teoretychni zasady doslidzhennya yevropartyi». Politolohichni zapysky. № 2: 87–95.

2. Baykovs'kyi, P. 2009. «Zahal'noyevropeys'ki partiiyi v politychniy systemi Yevropeys'koho Soyuzu». Istoryko-politychni problemy suchasnoho svitu: zbirnyk naukovykh statey. T. 19-20: 224-228.

3. Varkhov, H. V. 2013. «Sim'ya politychnykh partiiy Yevroparlamentu: zasady funktsionuvannya ta ideolohichni osoblyvosti». Prykarpat's'kyi visnyk naukovoho tovarystva im. Shevchenka. № 3: 41-48.

4. Huseletov, Borys. 2020. «Stanovlennya instytutu zahal'noyevropeys'kykh politychnykh partiiy». Sovremennaya Evropa. № 4: 133-143 DOI: <http://dx.doi.org/10.15211/soveurope42020133143>.

5. Kaveshnykov, N. yu. 2020. «Vplyv transformatsiyi partiynopolitychnoho prostoru Yevrosoyuzu na orhanizatsiyu ta funktsionuvannya Yevroparlamentu». Sovremennaya Evropa. № 2: 163-175. DOI: dx.doi.org/10.15211/soveurope22020163175.

6. Maradyk, N. 2010. «Osoblyvosti partiynoyi strukturizatsiyi Yevropeys'koho parlamentu». Naukovyy visnyk Uzhhorods'koho universytetu. Seriya : Politolohiya, Sotsiolohiya, Filosofiya. Vyp. 15: 88-92.

7. Semenenko, Y. S. 2014. «Potensial yevropeys'koyi identychnosti yak resurs politychnoyi intehtatsiyi (shcho pokazaly vybory v Yevroparlament)». Chelovek. Soobshchestvo. upravlinnya. № 3: 7-21.

8. Sidenko, V. (kerivnyk proektu), ta in. 2018. Pereformatuvannya yevropeys'koyi intehtatsiyi: mozhlyvosti i ryzyky dlya asotsiatsiyi Ukrayina-YES, Kyiv: Zapovit.

9. Tyravs'kyy, Volodymyr. 2022. Yevropeys'ki livi partiyi zaklykayut' spysaty zovnishni borhy Ukrainy. 4 lypnya. <https://foreignukraines.com/2022/07/04/european-left-wing-parties-call-for-the-restructuring-of-ukraines-foreign-debts/>.

10. Udovyka, L. H., ta Shekhovtsova, T. O. 2020. «Politychni partiyi yak sub'yeht vyborchoho protsesu do Yevropeys'koho parlamentu». Derzhava ta rehiony. Seriya: Pravo. № 2 (68): 25-31.

11. Chystyakova, YU.V. 2016. «Pravovi osnovy funktsionuvannya nadnatsional'nykh partiy v Yevropeys'komu Soyuzi». Pravova derzhava. № 22: 163-187.

12. Calossi, Enrico, and Cicchi, Lorenzo. 2020. European. Parliament Political Groups and European Political Parties: Development and relationship between two faces of the EU political system. <https://cadmus.eui.eu/bitstream/handle/1814/65862/European%20Parliament%20Political%20Groups%20and%20European%20Political%20Parties.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

112

13. EP. Autumn 2022. Survey: Parlemeter. <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2932>.

14. EP. Spring 2022. Survey: Rallying around the European flag - Democracy as anchor point in times of crisis. <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2792>.

15. EPP. 2022. Agriculture Ministerial Meeting. 21 November. <https://www.epp.eu/news/epp-agriculture-ministerial-meeting>.

16. EPP. 2022. EPP Foreign ministerial meeting – Monday November. 14 November. <https://www.epp.eu/news/epp-foreign-ministerial-meeting-monday-november-14-2022>.

17. EPP. 2022. EPP Political Assembly welcomes OLANO as a new member and discusses Ukraine and energy. 18 November. <https://www.epp.eu/news/epp-political-assembly-welcomes-olano-as-a-new-member-and-discusses-ukraine-and-energy>.

18. EPP. 2022. EPP summit declaration on Ukraine, economic recovery and Turkish provocations. 23 June. <https://www.epp.eu/news/epp-summit-declaration-on-ukraine-economic-recovery-and-turkish-provocations>.

19. EPP. 2022. EPP Summit statement: more urgent steps needed to stop the rise of energy prices. 20 October. <https://www.epp.eu/news/epp-summit-statement-more-urgent-steps-needed-to-stop-the-rise-of-energy-prices>.

20. EPP. 2022. Fact-checking day: Fighting Disinformation. 02 April. <https://www.epp.eu/news/fact-checking-day-fighting-disinformation>.

21. EPP. 2022. Highlights of the EPP Congress in Rotterdam. 01 June. <https://www.epp.eu/news/highlights-of-the-epp-congress-in-rotterdam>.

22. EPP. 2022. Solidarity with Ukraine Campaign. 30 March. <https://www.epp.eu/news/solidarity-with-ukraine>.

23. EPP. 2022. Support Charities that help the victims in Ukraine. 26 February. <https://www.epp.eu/news/support-charities-that-help-the-victims-in-ukraine>

24. EPP. 2022. Tweet on the situation in Ukraine. 22 February. <https://www.epp.eu/news/epp-tweet-on-the-situation-in-ukraine>.

25. EPP. 2022. United in Solidarity with Ukraine: Defending European Values against Putin's War Supporting the Ukrainian People and isolating Putin. 10 March. <https://www.epp.eu/papers/united-in-solidarity-with-ukraine-defending-european-values-against-putins-war>.

26. Flash Eurobarometer. 2022. Key challenges of our times – the EU in 2022. <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2694>.

27. Johansson, Karl Magnus, and Raunio, Tapio. 2019. «Political Parties in the European Union» in: Oxford Research Encyclopedia of Politics. Oxford University Press, USA. <https://www.researchgate.net/signup.SignUp.html> May 2019.

28. Media & News Survey 2022. <https://euroefe.euractiv.es/wp-content/uploads/sites/10/2022/07/Eurobarometro-sobre-prensa-e-informacion-en-la-UE-12-7-2022.pdf>.

29. Müller, Manuel. 2022. Financial and Power Resources. FRIEDRICH-EBERT-STIFTUNG. <https://library.fes.de/pdf-files/bueros/bruessel/19289.pdf>.

30. PES. The Party of European Socialists. Official site. <https://pes.eu/PES>. 2022. Presidency Declaration. Corruption has no place in our democratic institutions and in our society. 15 December. <https://pes.eu/wp-content/uploads/2022/12/PES-Presidency-Declaration-Corruption-has-no-place-in-our-society-and-democratic-insitutions-adopted-15-December-2022.pdf>.

31. PES. 2022. Presidency statement on Ukraine. 24 February. <https://pes.eu/wp-content/uploads/2022/07/24-02-2022-PES-Presidency-FINAL-statement-Ukraine.pdf>.

32. PES. The Party of European Socialists. Official site. <https://pes.eu/>

33. Rapkin, David P., and Braaten, Dan. Conceptualizing International Legitimacy. www2.warwick.ac.uk/fac/soc/csgr/events/conferences/./rapkin.doc

34. Smuk, Peter. 2016. «The Concept of the European Political Party». In book: Hungarian Yearbook of International and European Law: 327-345. https://www.researchgate.net/publication/316602284_The_Concept_of_the_European_Political_Party/link/592c7bb40f7e9b9979b2c9d1/download.

35. The Diplomatic Service of the European Union. 2022. The value of Europe: Statement by High Representative/Vice-President Josep Borrell on Europe Day. 08.05. https://www.eeas.europa.eu/eeas/value-europe-statement-high-representativevice-president-josep-borrell-europe-day_enstatement-high-representativevice-president-josep-borrell-europe-day_en.